

УДК 338.2:330.34:339.9

Дарина Галицька,

учениця,

Рівненська Мала академія наук учнівської молоді,

м. Рівне, Україна

smartsmj320@gmail.com

Наталія Самолук,

к.е.н., доцент,

доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва,

Національний університет водного господарства та

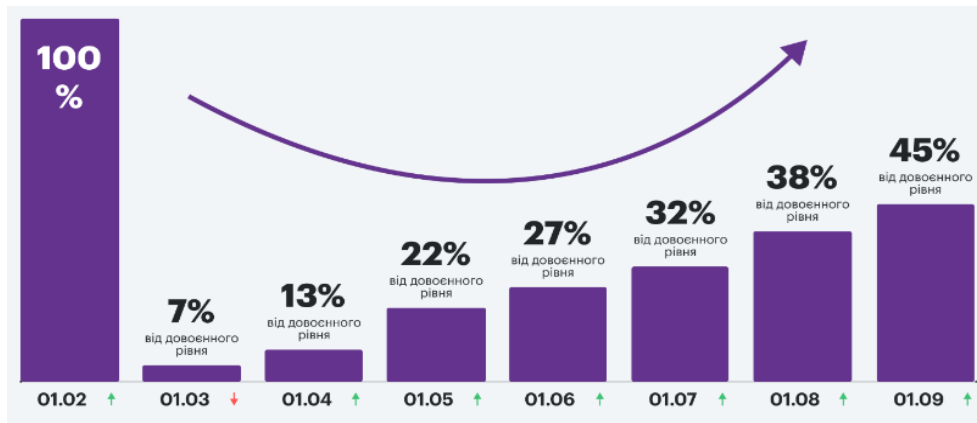
природокористування,

м. Рівне, Україна

n.m.samoliuk@nuwm.edu.ua

РИНОК ПРАЦІ В УМОВАХ «НОВОЇ НОРМАЛЬНОСТІ» У ВОЄННИЙ ЧАС

Повномасштабне вторгнення Росії на територію України завдало шкоди багатьом сферам життя людини. Певний час люди знаходились в панічному стані, не знаючи, що усіх чекає завтра та які подальші дії здійснювати. Безсумнівно, нові умови суттєво вплинули і на вітчизняний ринок праці – у перші тижні війни він практично «впав», але уже у наступні місяці показав себе, нехай не стабільно, але гнучко і пристосувався до нової реальності (станом на вересень він містив 45 % вакансій від довоєнного періоду (рис. 1)). Війна стала поштовхом до пластичності та появі нових тенденцій у взаємостосунках між роботодавцем та потенційним кандидатом [1].

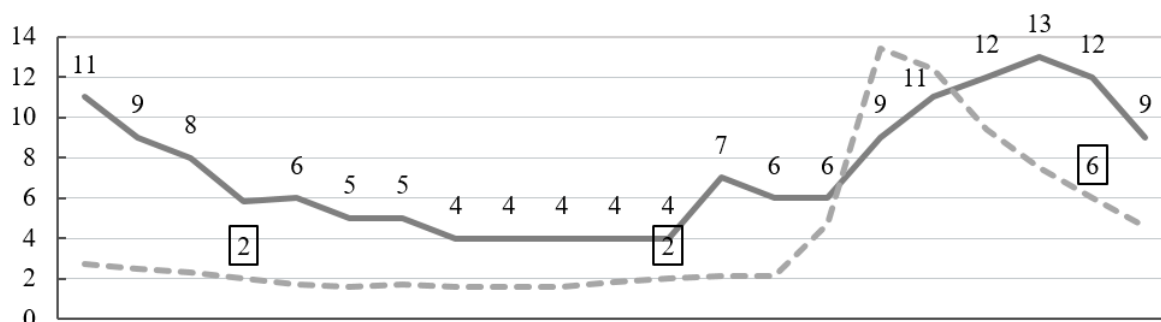

Рис. 1. Кількість вакансій на ринку праці України у 2022 році [2]

Існування ринку праці в умовах війни характеризується значними змінами «географії» вакансій, що в умовах пандемії не спостерігалось. З 24 лютого 2022 року багато людей втратили свої домівки та робочі місця, що змусило їх переїздити в інші міста, більш віддалені від бойових дій. За офіційними даними стати вимушеними внутрішніми переселенцями довелося 7,1 млн. осіб. При цьому найбільше навантаження на собі відчули переважно ринки праці західних областей країни. Дещо покращило даний стан те, що в цей регіон релокуються і підприємства, для ведення бізнесу в безпечних умовах.

На ринку праці України на даний час розпочалася так звана «Епоха роботодавця», що підтверджується значним скороченням вакансій та зростанням навантаження претендентів на них. Раніше, до «нової нормальності», потенційні працівники перебирали вакансіями, дивились чи підходять їм умови праці, заробітна плата, локація місця роботи, культура компанії. Зараз ситуація інакша – роботодавці зараз отримують неймовірно велику кількість відгуків.

Зокрема, у січні-жовтні 2022 року роботодавці проінформували центри зайнятості про наявність 358 тис. вакансій (проти 640 тис. вакансій за цей період 2021 року). За різними даними Державної служби зайнятості України та порталу Work.ua у пандемічний 2021 рік на одну вакансію претендувало від 2 до 11 кандидатів, а у вонний 2022 рік – від 5 до 13 (рис. 2).

* В середньому за місяць.

Рис. 2. Кількість претендентів на одну вакансію, осіб [3]

Попри це варто відмітити, що у першому кварталі 2022 року панував ринок пошукача, де була можливість обирати ту компанію, яка пропонує кращі умови. Тобто ситуація була аналогічною з 2021 роком, де на одну вакансію було в середньому 3 кандидати.

Як зазначено у Інфляційному звіті НБУ за жовтень 2022 року навантаження на одну вакансію (співвідношення між кількістю резюме та вакансій) хоча і скорочується, але все ще значно перевищує довоєнний рівень, що свідчить про високий рівень безробіття [3]. За прогнозами НБУ рівень безробіття поступово знижуватиметься, хоча і залишатиметься вищим за свій природний рівень через довгострокові ефекти війни. При цьому, через виїзд частини кваліфікованої робочої сили за кордон може виникнути помітний дефіцит працівників в окремих видах економічної діяльності, наприклад, будівництві, що водночас визначатиме зростання зарплат у відповідних галузях. Однак, з боку окремих видів діяльності, виробничі потужності яких найбільше постраждали від воєнних дій, попит на працівників залишатиметься порівняно слабким, що гальмуватиме процес скорочення рівня безробіття [3].

Список використаних джерел:

1. Любомудрова Н., Гойчук В. Зміни на ринку праці в умовах воєнного стану та перспективи післявоєнного відновлення. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. (40). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1462>
2. 6 людей на вакансію. Яка ситуація на ринку праці в Україні. *Твоє місто*. URL: https://tvoemisto.tv/news/u_yakyh_oblastyakh_naybilshe_ukrainsiv_ta_138202.html
3. Інфляційний звіт НБУ. Жовтень 2022. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/IR_2022-Q4.pdf?v=4